

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Evangelistarivm M. Maruli Spalaten. opus vere
euangelicum, sub fidei, spei & charitatis titulis in septem
libros partitum**

Marulić, Marko

Coloniæ, 1532

VD16 M 1298

de corporis manuumq[ue] labore. cap. 19.

urn:nbn:de:hbz:466:1-35578

liora possitis sperare. Vos quæ qui dono dei spiritali doctrinæ scientiam estis consecuti, incumbite operi officii et prædicandi ac docendi. Cogitate quanti apud deum metiri sit, catholicis fidelibusque præceptis erudire indoctos, & vel unum vel alterum Christo lucrari. Quanta etiam dilectionis argumentum, omnes docere, ut omnes vobiscum simul saluentur. Non sit vobis graue. vrbes, vicus, regionesque percurrere, & illos imitari, de quibus scriptum est In omnem terram exiuit sonus eorum, & in fines orbis terre & psal. 18
 ba eorum. Qui non modo illos qui tunc erant, docuerunt, verum etiam posteros omnes qui sunt quique deinde erunt, ad quoscumque scripta illorum puenerint. Ac ne quid ex his quæ in terra fiunt, sanctorum labore doctorum maius esse credatis, hoc labore fundata est Christi ecclesia, hoc ædificata, hoc permanet & aduersum hæreses inuicta, & aduersum vitia immobilis, nisi enim scripsissent illi, quibus datum fuit nosse mysterium regni dei, quæ nunc quæ sunt discerere quæ doceret? A prophetis, ab apostolis, a reliquis ecclesie sanctæ magistris didicimus, quæ nunc docemus. Ipsorum profecto qui discipulus non fuerit, non poterit esse utilis præceptor aliorum.

De corporis manuumque labore. Ca. xix.

Quoniam vero prædicandi ac docendi exercitatio ad eruditos tantum pertinet, simplicibus & indoctis eam dabimus exercitacionem, quæ corporis manuumque labore constat. Iuuat enim post soluta precatationum sacrificia operis aliquid facere, ut habeat mens & cogitatio in quæ se occupet, & minus libera sit facultas euagandi per illas rerum temporalium vanitates, quæ vel iuitis nobis obrepere interdum & obuersari animo solent. Honestus quoque labor monacho conuenit, aut legere aut scribere quæ sancta sunt pingere etiam vel fingere sanctorum imagines, quarum contemplatione accendatur ad salutem. Item in horto plantas ponere, sarculo inutiles herbas excerpere, humum ligone versare, riuulis irrigare, & si quid aliud res exegerit, olitoris opera perficere. Præceptum est enim: Non oderis laboriosa opera, & agri- Ecc. 7
 colationem creatam ab altissimo. Præterea fiscellas len

Petrus
Paulus

Antonius,
Hilarion.
Serapion.
Archebius
Pacomius
Dorotheus

Labor cor
poris.

tis viminibus texere, ligna dolare, onera ferre, & quicquid dei seruo non illicitum factu creditur peragere; neque committere, vt inertia victus quiescat, & quæ prædicationi aut lectioni supersunt tempora, otio sibi perdat. Ista autem o monache, quæ tibi facienda iniungimus, ne quasi vilia & abiecta contempnas: illi qui talia factitarunt, a domino sublimati sunt, piscabatur Petrus cum alijs, etiam post acceptum apostolatum. Paulus funiculos intorquebat, ne quem sui victus impensa grauaret, nunc a regibus terræ venerantur. In humili igitur opere exerceri ne asperneris, qui cum Christo cupis in celestibus regnare. Non te pudeat pauimenta monasterij, vt munda sint, verrere, vasa mappasque lauare, coquinam facere, esculenta poculentaq; alijs ministrare. Non puduit omnium dominum seruis suis pedes abluere, tergereque ablutos. Qui talia detrectat, scias illum nondum ad humilitatis virtutem peruenisse. Seruilia igitur opera fac, vt humilieris: laboriosa, vt carnis petulantiam domes, venalia, vt victum pares: religiosa, quæ pingendo vel fingendo fiunt, vt quod professus es constantius exequaris. Etenim sanctorum simulacra siue picta, siue ficta, si iugiter spectentur, stimuli sunt desidia fugienda laborisq; subeundi, dū ad mentē nobis reuocant, quibus artibus ipsi sēti æternā beatitudinem consecuti sint. Hanc certe adepti sunt: Antonius qui sportulas de palmarum folijs texuit; Hilarion, qui ligna concidit; Serapion, qui cum suis discipulis messis tempore operam locabat, vt inde haberet, quod ipsorum victui annuo sufficeret. Archebius qui suis manibus cellas construebat quas alijs donaret. Pacomius cui cū suis monachis propositum fuit manuum labore victum quærere. Dorotheus qui diuenditis quas texerat sportulis, pretium quod victui superesset, pauperibus erogabat. Non prauis cupiditatibus resistere, non ad perfectionem vitæ peruenire potuissent: si subcisiua tempora otio contriuissent. Labore quippe corporis vegetatur intellectus, voluptatum appetitio coercetur, superbia frangitur, virtus retinetur, & quicquid per otio-

um corruptum fuerit, per laborem instauratur. Denique operum orationumque vicissitudine diaboli tentamenta superantur, & in proposito vitæ sanctioris in finem usque perseveratur. Si paupertatem professus es, magis liber eris cum manuum labore victum quaesieris, quam cum eleemosynam acceperis. Laboramus, inquit Paulus manibus nostris. Et si manibus laborabat is, cui ut Christum prædicaret iniunctum fuerat, quanto magis ei labor hic necessarius est, qui neminem docet, cui post dictas deo laudes orandum est, nisi se alicui corporis labori accingat. Ad Thessalonicenses ille scribens, fatebatur opera manuum fecisse se, ne quem gravaret subsidia vitæ postcundo pro ministerio verbi, quamvis id liceret, volens potius dare se in exemplum operandi victus gratia, quam postcendi, & si quis non vult operari, inquit, nec manducet. Cumque esset Ephesi (ut Lucas refert) ad maiores natu locutus est: Argentum & aurum aut vestem nullius concupiui sicut ipsi scitis, quoniam ad ea quæ opus erant mihi, & his qui mecum sunt ministrauerunt manus istæ. Hunc ergo qui inter apostolos plus omnibus operæ impendit in prædicando & scribendo, si sequi in istis non potes, imitare saltem in manuum exercitio ac labore. Sic enim & necessitatibus vitæ tuæ consules, & simul vanis cogitationibus facile dabis repulsam paratiorque ac promptior ad soluenda precum vota redderis. Nam quemadmodum varius cibus appetentiam edendi prouocat, & cœna placet in qua apponuntur aliarum dapum diuersarumque ab illis, quæ in prandio fuerunt, ita & orationem gratiorem faciet magisque delectabilem alterius operis vicissitudo. Quod autem ait dominus, Nolite solliciti esse animæ vestræ quid manducetis, neque corpori vestro quid induamini, sollicitudinem metuendi, ne vitæ necessaria desint tollit, non laborem admittit, ut simul quod in te est facias, & omnium in deo spem habeas firmam atque stabilem. Otiosi autem vana est spes Terra ipsa non reddet fruges, nisi araueris, sementemque feceris. Primo homini dictum est, In sudore vultus tuivesceris pane tuo, & tu panem parare tibi posse pu-

1. Cor. 4

2. Thes. 3.

Ibidem.

Actu. 20

Lucæ. 12.

tas nihil agendo, vel cupidines malas vincere & sensibus imperare? Crede mihi, non otium hæc omnia superat, sed labor improbus (vt poeta inq̄t) & duris vrgens in rebus egestas. Monachum itaque & pauperem & laboriosum esse oportet; pauperem vt in deo diues sit; laboriosum, vt facilius perueniat ad quietem. Vnde dono dei sapientissimus Salomon mittit te ad formicam, vt eius exemplo tibi aliquid pares, quo postea es vsurus, hoc est, vel victum ne esurias, vel in operando occupationem, ne carnis diabolique oppugnationibus per inertiã succumbas. Ingentem (vt idem ait) formicæ faris aceruum Cum populant hyemis memores, tectoque reponunt. It nigrum campis agmen, prædamque per herbam Conuectant calle angusto, pars grandia trudunt. Obnixæ frumenta humeris, pars agmina cogunt Castigantq; moras, opere omnis semita feruet. Tu ergo istas imitatus futurorum memor, præsentia bene dispone, & callem angustum ingredi, qui ducit ad vitam, non latum qui ducit ad perditionem. Suppone humeros labori, vt aliorum quoque desidia somniculosam tuo excites exemplo. Nullam interim lassitudinem timeas, laborantem adiuuabit dominus, & adiuuando consolabitur. Laborabant contra ventum remigando apostoli, quando saluatore in nauiculã ascendente cessauit turba & fluctus quieuerunt. Vocat quoque eos dominus qui laborant, dicens: Venite ad me omnes qui laboratis & onerati estis, & ego reficiam vos. Hanc tu refectionem intra te senties, quoties quicquid agis, ad eum finem direxeris, vt purius domino tuo seruias. Omne quodcumque facitis (inquit Apostolus) in verbo aut in opere, omnia in nomine domini nostri Iesu Christi facite, gratias agentes deo patri per ipsum. Facere opus & gratias agere simul iuberis, vt & manum cum Martha ministerio occupatam habeas & mentem cum Maria diuinæ contemplationi intentam. Operari præterea manibus debes, non modo vt necessaria compares, vel mali tentamenta vincas, verumetiam vt habere possis quod alijs impartias, dicente Apostolo: Qui furabatur, iam non

Prou. 6.

Matt. 8.

Matt. 11.

Coloss. 3.

Ephes. 3.

De charitate Liber VI 457

foretur, magis autem laboret manibus suis quod bonū est, vt habeat communicare ei qui indiget. Hoc idem suo te exemplo hortatur mulier illa fortis, de qua scriptum est: Quæsiuit lanam & linum. & operata est con filio manuum suarum. Deinde sequitur: Manum suam aperuit inopi, & palmas suas extendit ad pauperem. Grandis profectò charitas, non tam pro sua quam pro aliorum inopia laborare, & operi propterea libentius incumbere, vt colas pietatem. In fine dicitur, Date et de fructu manuum suarum, & laudent eam in portis opera eius. Ex quo discimus, quod charitatem sectantis labor, bonis tandem compensetur sempiternis. Veruntamen ne quis imprudenter supponat dorsum suum oneri, quod ferre non satis præualet, pensandæ vires sunt, moderateq; agendum. Nemo iumentum suū plus iusto onerat, & si illud viderit sub fasce gemere, ac titubantē vestigio male incedere, demit aliquid, vt pondus eleuet & ad mensuram oneratum ire dimittit. Haud aliter tibi de iumento corporis tui faciendum erit, alioquin iumentis quibusdam minus sapere videberis. Camelus enim neque vltra solitum procedit spatium, nec plus in stituto onere recipit. Quod si maius ferente fuerit onus necesse est vt opprimat, inconsulta effluunt, moderata autem durant. Neque enim qui tulerit laborem, sed qui pertulerit, æternæ quietis beatitudinem consequetur.

¶ De otio inutili & infructuoso. Caput XX.

VT autē & corporalis & spiritalis operis laborem cupidius ardentiusque subeamus, inertis otii vitium quod detestabile sit consideremus. Arguit stultitiæ qui laborem deuorat, dicente Salomone, Qui sectatur otium, stultissimus est. Idem pusilli animi esse dicit, Pigrum, inquit, deñcit timor. Sõno etiam magis quam vigiliæ deditus est. Pigredo, inquit, immittit soporem. Idem tam futuris quæ regeregens erit. Dicit etiam, Egestatem

Prou. 12.
Prou. 18.
Prou. 16.
Prou. 10.